

Unde pot cere ajutor dacă am întrebări sau dacă am nevoie de ajutor?

Chatul anonim și gratuit 12PLUS Pentru adolescenți și părinții/ îngrijitorii de adolescenți www.12plus.md Centrul Național de Prevenire a Abuzului față de Copii (CNPAC) tel.: 078 000 480 e-mail: ajutauncopil@cnpac.md www.cnpac.md Linia fierbinte pentru migrație sigură și antitrafic Apeluri de pe teritoriul Republicii Moldova 0 800 77777 Apeluri de peste hotare +373 22 233 309 Telefonul de încredere pentru Femei și Fete Apeluri de pe teritoriul Republicii Moldova 0 8008 8008 Apeluri de peste hotare +373 22 240 624 Telefonul Copilului 116 111 www.telefonulcopilului.md Youth Clinic Support Line Pentru adolescenții și tinerii de până la 24 de ani 080080022 www.neovita.md Linia gratuită de consiliere juridică a Centrului de Drept al Femeilor 0 8008 0000 www.cdf.md	CAHUL Centrul Maternal „Încredere” tel.: 0(299) 44-080, 23-487, 22-918 (+373) 692 43 704 e-mail: centru-maternal.cahul@mail.ru Asociația obștească „Ophelia” s.Roșu, r-nul Cahul tel.: (+373) 790 78 570 e-mail: asociatia.ophelia@gmail.com Oficiul teritorial al Consiliului Național pentru Asistență Juridică Garantată de Stat or. Cahul, str. Independenței nr. 6 tel.: (0299) 20-413, 20-763 e-mail: ot_cahul@cnaigs.md Centrul de Sănătate Publică Cahul tel.: (0299) 22-434 e-mail: msp.cahul@ansp.gov.md Serviciul de Asistență Psihopedagogică SAP Cahul str. I. L. Caragiale, 33 tel.: (0299) 84-751 e-mail: sapcahul12@gmail.com Serviciul de Asistență Psihopedagogică SAP Cahul str. I. L. Caragiale, 33 tel.: (0299) 84-751 e-mail: sapcahul12@gmail.com Centrul Comunitar de Sănătate Mintală Cahul str. Ștefan cel Mare, 27 tel.: (0299) 32-709 e-mail: ccsm.cahul@ms.md	COMRAT Asociația Obștească „VESTA” str. Pobeda, 58 tel.: (+373) 601 22 508, (+373) 298 84-063 e-mail: vesta.gagauzia@gmail.com www.vestagagauzia.md Asociația Obștească „BIAZ GUL” str. Lenin, 99 tel.: (+373) 675 55 299 e-mail: belaja_roza@inbox.ru www.biazgul.md Oficiul teritorial al Consiliului Național pentru Asistență Juridică Garantată de Stat or. Comrat, str. Independenței, 6 tel.: (0298) 22-855 e-mail: ot_comrat@cnaigs.md Centrul de Sănătate Publică Comrat str. Pobedî, 46 tel.: (+373) 298 22 855 e-mail: info@csp.comrat.md Serviciul de Asistență Psihopedagogică SAP Comrat str. Gavrilova, 48 tel.: (+373) 67 2 02 190 sau 0298 22464 e-mail: sapcomrat@gmail.com Centrul Comunitar de Sănătate Mintală Comrat str. Victoriei, 46 tel.: (0298) 22-855 e-mail: ccsm.comrat@ms.md
--	--	---

Acest material informativ a fost elaborat în cadrul campaniei de sensibilizare adresate părinților strămutați din Ucraina, desfășurată în Cahul și Comrat. Campania face parte din proiectul „Împreună pentru educație: Încurajarea familiilor strămutate în Moldova”, implementat de Centrul Național de Prevenire a Abuzului față de Copii (CNPAC) cu sprijinul Consiliului Norvegian pentru Refugiați (NRC) și al Guvernului Norvegiei.

Proiectul are scopul de a sprijini accesul copiilor refugiați la educație, protecție și incluziune socială în Republica Moldova.

Conținutul acestui leaflet este informativ și își propune să ajute părinții în procesul de înscriere a copiilor în instituțiile de învățământ și în accesarea serviciilor de sprijin disponibile în comunitate

Centrul Național de Prevenire a Abuzului față de Copii
CNPAC
WWW.CNPAC.MD

Chat anonim și gratuit cu psihologul
12+
WWW.12PLUS.MD

Educația este un drept, nu un privilegiu

CENTRUL NAȚIONAL DE PREVENIRE A ABUZULUI FAȚĂ DE COPII

Norway

NORWEGIAN REFUGEE COUNCIL

Centrul Național de Prevenire a Abuzului față de Copii desfășoară, în perioada februarie-noiembrie 2025, proiectul „Împreună pentru educație: Încurajarea familiilor strămutate în Moldova”, cu sprijinul Consiliului Norvegian pentru Refugiați (NRC) și al Guvernului Norvegiei. În cadrul proiectului, copiii și părinții refugiați care locuiesc în Cahul și Comrat pot beneficia de o serie de activități educaționale și de sprijin psihosocial, gândite să contribuie la integrarea lor în comunitate și în mediul școlar.

Copiii refugiați pot participa la clase de remediere și activități extra curriculare, precum:

- Robotică
- Artă (desen, pictură, creație)
- Limba română
- Matematică
- Istoria românilor
- Limba engleză

Aceste sesiuni sunt menite să sprijine integrarea educațională și dezvoltarea abilităților academice. Sesiunile sunt gratuite și se organizează în liceele cu predare în limba rusă din Cahul și Comrat.

Totodată, în aceste două localități ale Republicii Moldova, CNPAC livrează programe speciale de dezvoltare personală și suport psihosocial, așa cum sunt:

Better Learning Programme (BLP), care este un program psiho-educational pentru copii afectați de stres sau traumă

Programul „Timp pentru Echipă”, care include activități de grup ce promovează cooperarea, jocul structurat și incluziunea socială

Părinții și îngrijitorii refugiați pot participa gratuit la sesiuni individuale de consiliere psihologică și educație parentală pentru părinți, unde specialiștii oferă sprijin emoțional, sfaturi pentru consolidarea relației părinte-copil, dar și ghidare în adaptarea la noul mediu.

Dacă dorești să participi sau să îți înscrii copilul la una sau mai multe dintre aceste activități, te rugăm să completezi formularul de înregistrare, scanând acest cod QR.

Copilul meu poate merge la școală în Moldova, chiar dacă suntem refugiați?

În Republica Moldova, fiecare copil – inclusiv copiii refugiați din Ucraina – are dreptul la educație, indiferent de naționalitate, statut juridic sau documentele pe care le deține.

Acest drept este garantat de Constituția Republicii Moldova, dar și de cadrul normativ emis special în contextul crizei refugiaților din Ucraina. Mai exact, Ministerul Educației și Cercetării a emis Ordinul nr. 1126 din 0 august 2024, care reglementează expres înscrierea copiilor din familii refugiate din Ucraina în instituțiile de învățământ general din Republica Moldova.

Acest drept este susținut și de partenerii internaționali ai Republicii Moldova, inclusiv Consiliul Norvegian pentru Refugiați (NRC), care contribuie la procesul de integrare educațională și oferă suport psihosocial, logistic și informațional pentru copii și părinți.

IMPORTANT!

Începând cu 1 martie 2025, conform articolului 17 din noua Directivă privind protecția temporară, toți beneficiarii de protecție temporară care au copii de vârstă școlară sunt obligați să înregistreze statutul de înscriere al copilului — indiferent dacă acesta frecventează o instituție de învățământ din Moldova sau își continuă studiile online într-o școală ucraineană.

Cum îmi înscriu copilul la o școală din Moldova?

1

Găsește școala cea mai apropiată de locul unde locuiești. Poți consulta lista instituțiilor educaționale pe site-ul oficial www.dopomoga.gov.md, la secțiunea „Educație”.

2

Contactează Direcția de învățământ din localitatea sau raionul în care te afli. Acolo vei primi informații clare și actualizate despre procesul de înscriere.

3

Pregătește documentele de bază, cum ar fi certificatul de naștere al copilului, un act de identitate și o dovadă a adresei. Chiar dacă nu le ai pe toate, nu ezita să te adresezi – autoritățile te vor ajuta.

4

Mergi împreună cu copilul la școală pentru a discuta detaliile legate de înscriere, nivelul de studii și sprijinul de care poate beneficia.

IMPORTANT!

Învățământul general este **gratuit** în Republica Moldova. Părinții nu trebuie să plătească taxe pentru înscriere, manuale sau participarea la lecții.

Cum îl ajută pe copilul meu prezența fizică la școală?

Mersul la școală îl ajută pe copil nu doar să învețe, ci și să se dezvolte ca persoană. Școala este un spațiu sigur, unde copiii cresc, se conectează cu ceilalți și își formează abilități importante pentru viață.

1

Prin interacțiunea zilnică cu colegii, copilul învață să comunice, să colaboreze și să își formeze relații sănătoase cu ceilalți. Asta îi oferă un sentiment de apartenență și încredere în sine.

4

Discuțiile din clasă, întrebările și activitățile practice dezvoltă gândirea copilului și curiozitatea lui. În prezența profesorilor și colegilor, copilul învață mai eficient și cu mai mult interes.

Dacă te frământă ceva legat de starea emoțională a copilului tău sau simți că are nevoie de sprijin, nu ezita să ceri ajutor. Atât tu, cât și copilul tău puteți vorbi, în siguranță și confidențial, cu un **psiholog pe chatul anonim și gratuit 12PLUS**, pe platforma www.12plus.md.

2

Mediul școlar îl ajută pe copil să recunoască și să înțeleagă emoțiile – atât ale lui, cât și ale celor din jur. Această abilitate îl va ajuta să se adapteze mai ușor în viață.

3

Programul școlar creează un ritm zilnic sănătos – trezirea, masa, lecțiile, timpul de joacă/hobby – care îl ajută pe copil să se simtă în siguranță și să fie organizat.

5

Fiecare reușită, oricât de mică – un răspuns bun, o temă terminată, un gest de ajutor oferit altora – contribuie la formarea stimei de sine. Copilul capătă curaj și devine mai sigur pe el.

Ce spun părinții refugiați care și-au integrat deja copiii în școlile din Cahul și Comrat?

„Când am venit aici, în Republica Moldova, după izbucnirea războiului, nu am stat pe gânduri: copilul trebuie să meargă la școală. Nu doar pentru lecții, ci pentru a trăi copilăria printre alți copii”

Ludmila, bunica unei fete, refugiată

„Socializarea, jocul, conflictele, zâmbetele nu pot fi învățate din fața unui ecran. Școala le oferă copiilor ceva mai important: conexiune umană”

Natalia, mamă a doi copii, refugiată

„Fiul meu a terminat clasa a patra și a trecut testele bine. Merge cu drag la școală. Are prieteni, învață cu plăcere. Le spun tuturor părinților: nu vă fie frică. Școala e cel mai potrivit loc pentru copii – mai bun decât să stea singuri în fața ecranelor”

Elena, mamă refugiată din Ucraina

„Copiii noștri trebuie să-și trăiască copilăria. Au nevoie de școală pentru a crește sănătoși, încrezători și pregătiți pentru viitor. Așa vor putea ajuta și Republica Moldova, și Ucraina”

Irina, mamă a doi copii, refugiată

În acest ghid, elaborat de Ministerul Educației și Cercetării, găsești **răspunsuri la cele mai frecvente întrebări** despre integrarea copiilor refugiați în școlile din Republica Moldova.

